

rammer ikke, hvad Offerbogen egentlig har indbragt, men hvad der er blevet ydet til de foregaaende Præster, maatte af mange forskellige Grunde, enten Bødt eller Meget. Desuden vil dette Forslag efter min Overbevisning have en meget sørgelig Følge. Jeg haaber, at Offret skal vedblive, efterat Offerbogen er ophørt, navnlig naturligvis hvor et Sogn har en Præst, som det holder af og gjerne vil beholde og vil gjøre Noget til Gode; men i det Dieblis, man i den Grad beskaffer Folk for Offret, tror jeg, at det vil falde bort. Man vil for det Første ikke tro, at det kun er det tvungne Offer, der er bortfaldet ved Loven, men man vil tro, at alt Offer er faldet bort, og at det i det Mindste maa være Tanken med Loven, at saadant Offer ikke skal gives, siden man paa den Maade vil have Offret indbetalt enten i Folkekirrens Kasse eller til den Præst, som endnu er i Sognet paa de gamle Indtægtsvilkkaar. Derfor vil jeg meget raade til, at man forkaster dette Forslag. Jeg kan meget godt erkjende, at det vilde være heldigt, om man kunde finde en Maade, hvorpaa de Sogne kunde blive fri for tvungent Offer, som beholde Præster, der ikke saa snart komme ind under Loven; men jeg tror, at i det Mindste denne Vej kan man ikke gaa.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Det første Ændringsforslag, der er knyttet til § 21, indeholder to Ting: for det Første, at Regnskabsvæsenet skulde fastsættes ved kongelig Anordning, medens den første midlertidige Bestemmelse i Lovforslaget kun indeholder den Regel, at Ministeren skulde fastsætte det. Derimod kan jeg ikke have Noget at erindre. Jeg skal altsaa forsaavidt erklære mig enig med Ændringsforslaget. Men saa kommer den anden Del deraf, nemlig den, at Udgiften ikke maa overstige 2 pSt. af Fondens aarlige Indtægt. Det fremgik af den ærebe Driftsrens Motivering, at Tanken om at indføre dette Punktum i den første midlertidige Bestemmelse er tagen derfra, at i Motiverne til Lovforslaget er Udgiften ved Regnskabsvæsenet ansat til omtrent 2 pSt. af de aarlige Indtægter. Det forholder sig ogsaa saaledes, og efter at jeg i Anledning af dette Ændringsforslag har havt Opfordring til paany at undersøge Sagen, har jeg den Overbevisning, at disse 2 pSt. endog saa vilde være rigelige; men noget Andet er det i Overgangstiden, og det har det ærebe Udvalg vistnok ikke været opmærksom paa. Den Sum, der kan strække til, naar alle Kald, et efter et, ere bragte ind under Loven og derved indbragne under Fonden, kan ikke være tilstrækkelig i Overgangstiden, da Kaldene blive ledige et efter et, og da der skal foregaa en ofte meget vidtloftig Opgjørelse af Kaldenes Indtægter og Udgifter, og tillige skal der jo i de allerfleste Tilfælde foretages en Opgjørelse af Mellemsreg-

ningsforholdet med de Fonds, i hvilke nu de geistlige Midler indskydes. Det vil i mange Tilfælde, ja i Reglen koste ikke lidt Arbejde og Meilighed at foretage dette, og i Overgangstiden tør jeg derfor ikke gjøre Regning paa, at de 2 pSt. vilde kunne strække til; senere vilde de, som sagt, være rigelige. Jeg har forspømt at begjære delt Afstemning over Ændringsforslaget; men jeg søler mig overbevist om, at Udvalget vil erkjende Rigtigheden af, hvad jeg her har sagt, og tage Spørgsmaalet under ny Overveelse mellem anden og tredje Behandling, saa at det sidste Punktum da muligvis kan udgaa. — Det Ændringsforslag, der er stillet under Nr. 39, er en Følge af den Afstemning, som fandt Sted igaar med Hensyn til Alderstillelag, og heri er gennemført den samme Tanke, som er indført i Lovforslagets anden midlertidige Bestemmelse, og jeg kan forsaavidt ikke have Noget at erindre derimod. At jeg ikke er tilfreds med Sagen i det Hele, er et andet Spørgsmaal. At den tredje midlertidige Bestemmelse udgaa efter Ændringsforslaget Nr. 40, er en Selsfølge, og jeg tror ogsaa, at den ærebe Formand bemærkede, at den maatte være falden bort. Jeg kan imidlertid ikke Andet end beklage, at det er slet. Ærebe Medlemmer vilde være opmærksomme paa, at i det første Stykke af den tredje midlertidige Bestemmelse indeholdes den Regel, at indtil Halvdelen af det til personlige Tillæg bestemte Bøstø kunde anvendes som Tillæg til Præster, der vare ansatte, før Loven traadte i Kraft, altsaa til Præster, der befinde sig under de ældre Lønningsvilkkaar. Der er mange af dem, som sidde meget haardt i det dels paa Grund af Kaldenes Væksaffenhed, dels paa Grund af de uheldige Anciennitets og Avancementsforhold, som have fundet Sted i en Række af Aar. For 30—40 Aar tilbage begyndte der at blive stor Overflødighed af theologiske Kandidater, og Følgen deraf blev, at disse Kandidater først sent kunde komme til at indtræde i Embede. De flestvigste Forhold høbede senere en Del derpaa, men efter at Slesvig var adskilt fra Danmark, og Størstedelen af de flestvigste Præster eller saa godt som alle vare fordrevne fra Slesvig, fandt man Anledning til, for at spare Pensionerne, at give dem fortrinlig Udgang til Embederne, og trykkede derved Vilkkaarene endnu længere ned for de Andre. Tilstanden er nu den, at der er mange Præster, som ere ældre, end at man, naar tilhørligt Hensyn skal tages til de Menighedens Interesser, hvortil de skulle befordres, ikke kan forsvare at befordre dem, og paa den anden Side sidde de i saa smaa Kald, ligesom de ogsaa efterhaanden ere nedfunkne i Sjæld, at deres Tilstand er meget beklagelig. Hensigten med første Stykke i den 3die midlertidige Bestemmelse var nu at vinde Midler til at kunne gjøre Noget for disse Mænd i Overgangstiden. Det er nu faldet bort, og der kan altsaa ikke ske Noget, saaledes som Lovforslaget er nu, ligesom